

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Освітня програма - «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Рік навчання - 4 семестр – 7, 8

Форма навчання - денна

Кількість кредитів ЄКТС - 7

Мова викладання - українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

Литвиненко Віктор Миколайович _____

lytvynenko_vm@nubip.edu.ua _____

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5011>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Основою вивчення дисципліни є засвоєння студентами теоретичних і методологічних основ інфекційного та епізоотичного процесів, оволодіння методами діагностики інфекційних хвороб бактеріальної, вірусної і мікозної природи, навичками науково-обґрунтованого планування, прогнозування епізоотичної ситуації, організації і проведення протиепізоотичних, гігієнічних, ветеринарно-санітарних, заходів біобезпеки і біозахисту та здійснення ветеринарно-санітарної експертизи продукції тваринництва.

Щільне місце в знаннях інфекційних хвороб займає модулювання та прогнозування епізоотичної ситуації контагіозних хвороб на фоні антибіотикорезистентних штамів збудника та залишкового поствакцинального імунітету. Прийняття рішень на основі благополуччя тварин, ветеринарного законодавства України та Міжнародних директив і правил дозволить отримати безпечну і якісну продукцію тваринництва.

Метою є засвоєння студентами теоретичних і методологічних основ інфекційного та епізоотичного процесів, закономірностей, які лежать в основі розвитку інфекційних хвороб, оволодіння методами діагностики інфекційних хвороб, навиками науково-обґрунтованого планування, моделювання, прогнозування, організації і проведення протиепізоотичних заходів.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): забезпечення ветеринарно-санітарного та епізоотичного благополуччя за моніторингових досліджень тваринницьких та переробних підприємств.

загальні компетентності (ЗК): виявляти ризики у біозахисті і біобезпеці підприємства та розробляти конкретні заходи за епізоотій на основі відбору, аналізу і моніторингу патологічного матеріалу.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК) розуміти нормативні процедури щодо поширених зоонозів та хвороб, які мають харчове походження обґрунтовано розробити систему протиепізоотичних заходів при інфекційних захворюваннях.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП: пропонувати та використовувати доцільні іновативні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження та розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб спільних для тварин і людей.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години лекції/ лаб-ні	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
1 семестр				
Тема 1. Введення в епізоотологію. Предмет і методи епізоотології. Епізоотологічні аспекти вчення про інфекцію.	2/3/2	Знати: -Вчення про епізоотичний процес та його рушійні сили. -Закономірності розвитку епізоотичного процесу та стадійність епізоотій. -Методи аналізу епізоотичної ситуації (враховуючи нозологічну структуру захворювань, питому вагу окремої хвороби, широту поширення хвороби, коефіцієнт вогнищевості, тощо). -Принципи протиепізоотичної роботи; -Особливості описової епідеміології, моделювання та прогнозування і застосування їх за різних форм інфекції. -Вплив зовнішнього середовища, природно - географічних та соціально-економічних факторів на інтенсивність	Проведення лабораторної роботи. Співбесіда. Складання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	5
Тема 2. Значення макроорганізму в розвитку та прояві інфекційного процесу. Неспецифічна (природна) резистентність і специфічний імунітет. Імунодефіцити.	2/3/2			5
Тема 3. Суть епізоотичного процесу. Епізоотичний ланцюг і рушійні сили епізоотичного процесу. Механізм, фактори та шляхи передачі збудників інфекційних хвороб. Сезонність, періодичність, фактори впливу на прояв епізоотій.	2/3/2			5
Тема 4. Значення схильності тварин до захворювань в епізоотичному процесі. Форми прояву, динаміка, стадійність епізоотій. Поняття про епізоотичне	2/3/2			5

вогнище (епізоотичне, природне), неблагополучний пункт та загрозову зону. Види епізоотичних вогнищ. Поняття про краєву епізоотологію і епізоотологічну географію, їх зв'язок з питанням екології.		епізоотологічного процесу. -Основи епізоотологічного прогнозування (етапи та завдання прогнозування, основні та додаткові фактори прогностичного фону різних захворювань). -Місце та значення дезінфекції, дератизації та дезінсекції в комплексі протиепізоотичних заходів. -Особливості ліквідації емерджентних та транскордонних хвороб. -Хвороби тварин які вимагають обов'язкового інформування компетентного органу та нотифікації Міжнародних організацій; -Де знайти актуальну інформацію щодо специфічних хвороб, їх попередження, контролю, включаючи механізми швидкого реагування.		
Тема 5. Номенклатура і класифікація інфекційних хвороб. Закони і категорії епізоотології. Інтенсивні та екстенсивні показники ступеню напруженості моделювання і прогнозування епізоотичного процесу. Лікувально-профілактичні заходи при інфекційних хворобах тварин.	2/3/2			5
Тема 6. Загальна і спеціальна профілактика інфекційних хвороб. Дезінфекція, дезінсекція і дератизація, їх місце та значення в комплексі протиепізоотичних заходів. Способи контролю ефективності дезінфекції.	2/3/2			5
Тема 7. Біозахист і біобезпека. Способи боротьби з особливо небезпечними транскордонними та емерджентними хворобами.	2/3/2	Вміти: -Самостійно провести епізоотологічне обстеження господарства, встановити причини захворюваності і загибелі тварин.		5
Тема 8. Сибірка	2/3/2	Грамотно написати акт.		5
Тема 9 Сказ	2/3/2	-Розуміти та брати участь відповідним чином в епідеміологічних розслідуваннях,		5
Тема 10 Туберкульоз	2/3/2	розслідуваннях, включаючи збір та		5
Тема 11 Бруцельоз	2/3/2			5

Тема 12 Лептоспіроз	2/3/2	<p>транспортування взятих проб чи зразків.</p> <p>-Організувати і провести дезінфекцію різних об'єктів та дезінфекцію приміщень у присутності тварин.</p> <p>-Запровадити заходи з біобезпеки та біозахисту на підприємстві</p> <p>-Провести протиепізоотичну роботу в господарствах промислового типу.</p> <p>-Розробити і провести систему оздоровчих заходів в епізоотичному вогнищі, та заходи боротьби з транскордонними захворюваннями.</p> <p>-Визначати нозологічну структуру захворювання, питому вагу окремої хвороби, широту поширення хвороби, коефіцієнт вогнищевості.</p> <p>-Діяти відповідно до регламенту щодо транскордонних хвороб.</p> <p>-Застосовувати відслідковуваність та нагляд з боку відповідного ветеринарного органу.</p> <p>-Розуміти та брати участь у планових та екстрених вакцинаціях, а також у планових програмах планового дослідження, вибіркової та лікування.</p> <p>Розрізняти норму і патологію серед бджіл.</p> <p>Застосовувати методи моделювання, прогнозування,</p>	5
Тема 13 План дії в умовах контролю транскордонних хвороб на прикладі ящуру.	2/3/2		5
Тема 14 Хламідіози	2/3/2		5
Тема 15 Пріонні хвороби	2/3/2		5
Всього за 1 семестр	30/45/30		70
Залік			30
Всього за 1 семестр	105		100
Тема 16 Африканська чума свиней	2/4/1		5
Тема 17 Вірусний трансмісивний гастроентерит свиней. (Коронавірусні інфекції свиней) Епідемічна діарея.	2/4/1		5
Тема 18 Респіраторно-репродуктивний синдром свиней.	2/4/1		5
Тема 19 Цирковірусна інфекція свиней	2/4/1		5
Тема 20 Інфекційний бронхіт. Інфекційний ларинготрахеїт.	2/4/1		5
Тема 21 Ньюкаслська хвороба. Концепція «системи раннього виявлення хвороб»	2/4/1		5
Тема 22 Грип птахів, коней і свиней	2/4/1		5
Тема 23 Сап. Інфекційний енцефаломієліт коней	2/4/1		5
Тема 24 Колібактеріоз молодняку тварин	2/4/1	5	
Тема 25 Сальмонельоз тварин	2/4/1	5	

Тема 26 Міксоматоз кролів. Вірусна геморагічна хвороба кролів	2/4/1	заходи з біобезпеки та біозахисту в системі протиепізоотичних заходів Використовувати Законодавство України та Міжнародне право у процесі отримання та нагляду за продуктами бджільництва.		5
Тема 27 Чума м'ясоїдних. Коронавірус котів та собак	2/4/1			5
Тема 28 Основні інфекційні хвороби риб, їх профілактика та заходи боротьби. Ознайомлення з системою протиепізоотичних заходів у рибному господарстві	2/4/1			5
Тема 29 Ветеринарно-профілактичні заходи з хвороб бджіл на пасіках	2/4/1			5
Тема 30 Українські, європейські та міжнародні вимоги щодо безпечності харчових продуктів за епізоотій. Формування ветеринарно-санітарної безпеки за міжнародної торгівлі.	2/4/1			5
Всього за II семестр	30/60/15			70
Всього за курс	210	100		
			70	
			30	
			100	
Навчальна практика з епізоотології та інфекційних хвороб				
День 1. Техніка безпеки при роботі на ветеринарно-санітарних об'єктах	6		15	
День 2. Складання акту епізоотологічного обстеження	6		15	
День 3. Проведення та оформлення акту за алергічних досліджень тварин	6		15	

День 4. Проведення щеплень та оформлення планово-звітної документації	6			15
День 5. Біобезпека та проведення дезінфекції, дезінсекції і дератизації	6			15
Всього за навчальну практику	30			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. Лабораторні і самостійні роботи та завдання, повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

основні:

1. Мельник В.В, Недосєков В.В., Литвиненко В.М., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Практикум з загальної епізоотології. Київ НУБіП - 2016. - С.270.
2. Литвин В.П., Ярчук Б.М./Загальна епізоотологія/ К. - 1995. - 256 с.
3. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Тирсін Р.В., Корнієнко Л.М. Загальна епізоотологія. /Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький, В.П. Литвин/ Підручник – Біла Церква. – 2002. – 656 с.

4. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин/О.Є.Галатюк, М.Л. Радзиховський. Методичний посібник. –Житомир. – 2013. – 456 с.
5. Литвиненко В.М. Вакцинопрофілактика захворювань птахів. Навчальний посібник для студентів магістратури факультету ветеринарної медицини. Київ - 2016. - С.164.
6. Литвин В.П., Литвиненко В.М. Ветеринарне забезпечення бджільництва. Посібник для магістрів факультету ветеринарної медицини. Київ - 2021. С.302.
7. Литвиненко В.М., Мельник В.В., Недосєков В.В., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Частина 1. Київ НУБіП - 2021. - С.310.
8. Литвиненко В.М., Мельник В.В., Сорокіна Н.Г., Ситюк М.П. Стець В.В. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Частина 2. Київ НУБіП - 2022. - С.337.

– допоміжні.

1. Литвин В.П., Олійник Л.В., Корнієнко Л.В., Ярчук Б.М., Домбровський О.М., Корнієнко Л.М. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин. Монографія/за редакцією професора Литвина В.П., Корнієнка Л.Є. – Київ «Аграрна наука». – 2002. – 400 с.
2. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Ярчук Б.М., Корнієнко Л.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби птиці/ - 2012. - 528 с.
3. Недосєков В.В., Макаров В.В., Мельник В.В. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут/ В.В. Недосєков , В.В. Макаров, В.В. Мельник. Навчальний посібник. – Київ. -2011. – 123 с.
4. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Головка А.М., Корнієнко Л.М., Ярчук Б.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом/ Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков. Навчальний посібник /За редакцією Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква. – 2010. – 272 с.
5. Недосєков В.В., Макаров В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров. Навчальний посібник. - Київ. – 2010. 120 с.
6. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл з основами бджільництва. Житомир 2006. С. 288.

ресурси

1. Законодавство України/ Верховна рада України.
<http://zakon2.rada.gov.ua>

2. Епізоотологічний словник / В.В. Поліщук - 2013.
<http://twin.nauu.kiev.ua/vet/vpol.nsf/b3266a3c17f9bb7085256b870069c0a9/80d1fd7045cca177c225730700364b9a?OpenDocument>
3. Спеціальна епізоотологія / А. Ф. Каришева - 2002.
<http://medbib.in.ua/spetsialna-epizootologiya.html>
4. Бойко Н.І., Бойко Г.В., Литвиненко В.М., Напненко О.О. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Київ -2017. С. 551.
<http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5055/1/%d0%91%d0%be%d0%b9%d0%ba%d0%be %d0%9b%d0%b0%d0%b1%20%d0%b4%d1%96%d0%b0%d0%b3%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85%d1%96%d0%b2.pdf>